

Česká republika
NÁLEZ
Ústavního soudu

Jménem republiky

Ústavní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Daniely Zemanové, soudkyně zpravodajky Lucie Dolanské Bányaiové a soudce Jiřího Příbáně o ústavní stížnosti stěžovatelky **A. B. (jedná se o pseudonym)**, zastoupené Mgr. Michalem Marčíšinem, advokátem, sídlem Gočárova třída 1013/27, Hradec Králové, proti vyrozumění Krajského státního zastupitelství v Brně ze dne 10. dubna 2024 č. j. 1 KZN 1025/2024-23, vyrozumění Okresního státního zastupitelství v Hodoníně ze dne 27. prosince 2023 č. j. ZN 1443/2023-29, usnesení Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje, Územního odboru Hodonín, Oddělení obecné kriminality o odložení věci ze dne 10. října 2023 č. j. KRPB-63649-42/TČ-2023-060671, vyrozumění Komise k projednávání přestupků města Hodonína o odložení věci ze dne 21. září 2022 č. j. MUHOCJ 67058/2022, postupu Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje, Územního odboru Hodonín, Obvodního oddělení policie Hodonín ve věcech sp. zn. KRPB-202133/ČJ-2020-060613-STA, sp. zn. KRPB 10468/TČ-2023-060613-PKL a sp. zn. KRPB-170447/PŘ-2021-060613 a postupu Okresního soudu v Hodoníně ve věcech vedených pod sp. zn. 19 T 6/2020 a sp. zn. 19 T 100/2022, za účasti **Krajského státního zastupitelství v Brně, Okresního státního zastupitelství v Hodoníně, Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje, Územního odboru Hodonín, Oddělení obecné kriminality, Komise k projednávání přestupků města Hodonína, Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje, Územního odboru Hodonín, Obvodního oddělení policie Hodonín, a Okresního soudu v Hodoníně**, jako účastníků řízení, a **C. D. (jedná se o pseudonym)**, zastoupeného JUDr. Petrem Aulickým, advokátem, sídlem Dolní Valy 3940/2, Hodonín, jako vedlejšího účastníka řízení, takto:

I. Vyrozuměním Krajského státního zastupitelství v Brně ze dne 10. dubna 2024 č. j. 1 KZN 1025/2024-23 a vyrozuměním Okresního státního zastupitelství v Hodoníně ze dne 27. prosince 2023 č. j. ZN 1443/2023-29 bylo porušeno právo stěžovatelky na účinné vyšetřování vyplývající z článku 3 a 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a z článku 7 odst. 1 a 2 a článku 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.

II. Vyrozumění Krajského státního zastupitelství v Brně ze dne 10. dubna 2024 č. j. 1 KZN 1025/2024-23 a vyrozumění Okresního státního zastupitelství v Hodoníně ze dne 27. prosince 2023 č. j. ZN 1443/2023-29 se ruší.

III. Ve zbytku se ústavní stížnost odmítá.

Odůvodnění:

I.

Skutkové okolnosti případu a obsah napadených rozhodnutí

1. Ústavní stížností podle článku 87 odst. 1 písm. d) Ústavy České republiky (dále jen „Ústava“) a § 72 a násl. zákona o Ústavním soudu stěžovatelka namítá, že v záhlaví uvedenými rozhodnutími, jakož i postupem orgánů činných v trestním řízení, došlo k porušení článku 3 odst. 1, článku 7 odst. 1 a 2 a článku 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) a článku 3 a 8

Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), a to jak samostatně, tak i ve spojení s článkem 14 Úmluvy.

2. Z obsahu ústavní stížnosti a jejích příloh Ústavní soud zjistil, že stěžovatelka a vedlejší účastník uzavřeli v listopadu 2014 sňatek. V březnu 2023 podala stěžovatelka trestní oznámení, v němž podrobně popsala, že se v průběhu jejich společného soužití začaly objevovat neshody, jejichž četnost a intenzita se neustále zvyšovaly a které postupem času vyústily v otevřené psychické, ekonomické a sociální násilí s dílčími epizodami násilí fyzického a sexuálního. Zhruba od ledna 2017 mělo být dané jednání na denním pořádku a v létě téhož roku stěžovatelka začala uvažovat o rozvodu manželství. V březnu 2018 se stěžovatelce a vedlejšímu účastníkovi narodila dcera. V prosinci roku 2019 byl vedlejší účastník po provedeném vyhodnocení rizik vykázán ze společného obydlí a Okresní soud v Hodoníně následně vydal předběžné opatření ve věci ochrany proti domácímu násilí. V prosinci 2019 došlo k ukončení společného soužití, podle stěžovatelky však násilí ze strany vedlejšího účastníka neskončilo.

3. Dne 21. 3. 2023 byly Policií České republiky, Krajským ředitelstvím policie Jihomoravského kraje, Územním odborem Hodonín, Oddělením obecné kriminality (dále jen „policejní orgán“) zahájeny úkony trestního řízení ve věci prověření, zda došlo ke spáchání zvlášť závažného zločinu znásilnění podle § 185 odst. 1, odst. 2 písm. a) trestního zákoníku a zločinu týrání osoby žijící ve společném obydlí podle § 199 odst. 1 a odst. 2 písm. d) trestního zákoníku, kterého se měl dopustit vedlejší účastník.

4. Napadeným usnesením policejního orgánu ze dne 10. 10. 2023 č. j. KRPB-63649-42/TČ-2023-060671 došlo k odložení uvedené trestní věci podle § 159a odst. 1 trestního řádu. Podle policejního orgánu nebylo možno dospět k závěru, že vedlejší účastník svým jednáním, tak jak bylo zjištěno, naplnil znaky zločinu týrání osoby žijící ve společném obydlí tím způsobem, jak vyžaduje dikce skutkové podstaty tohoto trestného činu. Jednání vedlejšího účastníka podle policejního orgánu nemohlo být považováno za soustavné, stupňující se v čase, obsahující vyšší stupeň hrubosti či bezcitnosti za současné přítomnosti dostatečné intenzity a pravidelnosti, a to ani v dlouhodobém kontextu okolností. Role poškozené ani podezřelého nebyly definovány neměnným postavením jednoznačného agresora a jednoznačné oběti, přičemž jednotlivé incidenty byly sankcionovány soudem nebo správním orgánem. Ve vztahu k prověřování trestného činu znásilnění policejní orgán konstatoval, že dokazování trpí důkazní nouzí, neboť tvrzení poškozené stojí relativně osamoceně a není podpořeno žádným objektivním důkazem.

5. Stěžovatelka podala k Okresnímu státnímu zastupitelství v Hodoníně (dále jen „okresní státní zastupitelství“) žádost o přezkum postupu policejního orgánu podle § 157a trestního řádu. Státní zástupkyně přezkoumala spisový materiál a dospěla k závěru, že v dané věci nedošlo ze strany policejního orgánu v rámci šetření k žádnému procesnímu pochybení či nezákonnému postupu. V rámci provedeného prověřování nebylo podle státní zástupkyně prokázáno spáchání prověřovaných trestných činů v míře a intenzitě vyžadované pro naplnění jejich skutkové podstaty.

6. V návaznosti na to podala stěžovatelka podnět k výkonu dohledu Krajskému státnímu zastupitelství v Brně (dále jen „krajské státní zastupitelství“). Státní zástupkyně krajského státního zastupitelství tento podnět odložila jako nedůvodný. Postup okresního státního zastupitelství označila za věcně správný a zákonný. Ze svědeckých výpovědí ani z listinných důkazů podle krajské státní zástupkyně nevyplývá, že by vedlejší účastník dlouhodobě a opakovaně útočil na stěžovatelku s gradující agresivitou, že by ji kontroloval a manipuloval s ní, ovládal ji ekonomicky i psychicky, izoloval ji od okolí a tím by v ní vzbudil pocit úplné závislosti. Nelze dospět k závěru, že jednání popisované stěžovatelkou vykazovalo svou povahou, závažností, četností, opakováním, stupňováním apod., vyššího stupně hrubosti a bezcitnosti. Stěžovatelka nebyla vedlejší

účastníkem omezována v sociálních kontaktech, nelze konstatovat, že byla na podezřelém nezdravě závislá a nebyla schopna samostatného rozhodování. Nebyla v takové podřízené pozici, že by mezi manželi vznikla vztahová asymetrie s cílem získání kontroly nad druhým partnerem. Bylo prokázáno, že mezi vedlejším účastníkem a stěžovatelkou docházelo k rozporům a neshodám, nikoli však ke konkrétním projevům týrání a domácího násilí. K trestnému činu znásilnění krajská státní zástupkyně uvedla, že vzhledem k absenci jakéhokoli věrohodného důkazu potvrzujícího, že k oznamovanému skutku došlo, nezbyvá než se ztotožnit se způsobem, jakým výpověď stěžovatelky hodnotil policejní orgán a dozorová státní zástupkyně.

II.

Argumentace stěžovatelky

7. Stěžovatelka nesouhlasí s odložením uvedené trestní věci. Ze strany vedlejšího účastníka byla vystavena dlouhodobému psychickému, ekonomickému a sociálnímu násilí s dílčími epizodami násilí fyzického a sexuálního. Vedlejší účastník ji prakticky denně ponižoval a vulgárně urážel. Opakovaně jí vyhrožoval újmou na životě a zdraví, a to i v době krátce po narození nezletilé dcery, kdy byla stěžovatelka v ještě zranitelnějším postavení. Ve svém jednání pokračoval po ukončení společného soužití. Jeho jednání zanechalo na stěžovatelce závažné zdravotní následky. Orgány činné v trestním řízení nesprávně vyhodnotily závažnost jednání, kterého se na ni vedlejší účastník dopouštěl, a dospěly k závěrům neodpovídajícím tomu, co judikatura Nejvyššího soudu běžně považuje za týrání ve smyslu § 199 trestního zákoníku. Ve vztahu vedlejšího účastníka a stěžovatelky bylo postavení agresora a oběti nesporné, nešlo o pouhé „neuspokojivé manželské soužití“.

8. Špatné zacházení, kterého se na ní vedlejší účastník dopouštěl, překročilo minimální úroveň závažnosti vyžadovanou článkem 3 Úmluvy. Domácí násilí, kterému byla vystavena, představovalo rovněž významný zásah do její tělesné a duševní integrity. Do soukromého života stěžovatelky navíc významně zasáhl neoprávněný vstup vedlejšího účastníka na účty na sociálních sítích a na e-mailovou adresu. Stěžovatelka má za to, že se na její věc vztahuje i článek 8 Úmluvy, respektive článek 7 odst. 1 a článek 10 odst. 2 Listiny.

9. Stěžovatelka je přesvědčena, že příslušné orgány v jejím případě nedostály své povinnosti předcházet riziku opakování násilí v kontextu domácího násilí. V průběhu společného soužití s vedlejším účastníkem se obrátila na policii celkem třikrát. Ve dvou ze tří z těchto případů nebylo provedeno posouzení rizik, natož aby byla přijata odpovídající operativní opatření. Až v návaznosti na incident ze dne 19. 12. 2019 bylo provedeno základní posouzení rizik a na jeho základě bylo přijato odpovídající opatření v podobě vykazání, následně doplněné o předběžné opatření ve věci ochrany proti domácímu násilí ze strany Okresního soudu v Hodoníně. Týž soud však vedlejšího účastníka odsoudil trestním příkazem toliko za přečin nebezpečného vyhrožování ve smyslu § 353 odst. 1 trestního zákoníku, rovněž tedy nesplnil povinnost předcházet riziku opakování násilí. Reakce příslušných orgánů na násilí, k němuž docházelo po ukončení společného soužití s vedlejším účastníkem, pak byly rovněž nedostatečné.

10. Orgány činné v trestním řízení nedostály požadavkům práva na účinné vyšetřování, neboť neprovedly důkladné a dostatečné šetření. Odůvodnění napadených rozhodnutí je strohé a paušální, orgány činné v trestním řízení se fakticky odmítly podněty stěžovatelky zabývat. Orgány činné v trestním řízení přehlédly, ba dokonce usilovně popíraly nejen eskalaci násilí, jeho vzrůstající intenzitu a četnost, ale i zřetelnou vztahovou asymetrii mezi stěžovatelkou a vedlejším účastníkem. Nevyvinuly žádné úsilí k objasnění domácího násilí popisovaného stěžovatelkou. Pokud měly

orgány činné v trestním řízení pochybnosti o věrohodnosti stěžovatelky či zdravotních následcích, kterými trpí, měly přibrat soudního znalce, který by tyto otázky objasnil.

11. K porušení práva stěžovatelky na účinné vyšetřování mělo dojít také v souvislosti s nedostatečným prověřením trestného činu znásilnění, kterého se na ni měl vedlejší účastník dopustit v listopadu 2019. Stěžovatelka opět poukazuje na strohé a paušální odůvodnění odložení věci. Orgány činné v trestním řízení neobstaraly žádné další důkazy než ty, které plynuly ze stěžovatelčina trestního oznámení, a konstatovaly nevěrohodnost stěžovatelčiných tvrzení, aniž by vyvinuly jakékoliv úsilí k rozptýlení pochybností o její věrohodnosti.

12. Orgány činné v trestním řízení dále nedostály svému pozitivnímu závazku předcházet sekundární viktimizaci, a to zejména nestandardním průběhem výsledku dne 4. 5. 2023, jakož i odůvodněním napadených rozhodnutí.

13. Vzhledem k tomu, že domácí násilí v České republice postihuje nepoměrně více ženy než muže a že jej státní orgány v důsledku stereotypního nahlížení na tuto problematiku účinně neřeší a jeho oběti nechrání, stěžovatelka namítá rovněž porušení zákazu diskriminace na základě pohlaví.

III.

Procesní předpoklady řízení před Ústavním soudem

14. Dříve, než Ústavní soud přistoupí k věcnému posouzení ústavní stížnosti, musí zkoumat splnění procesních předpokladů řízení. V nynějším případě stěžovatelka v petitu ústavní stížnosti napadá několik rozhodnutí orgánů veřejné moci, jakož i jejich postup v konkrétně určených řízeních.

15. Podle § 72 odst. 1 písm. a) zákona o Ústavním soudu je ústavní stížnost podle článku 87 odst. 1 písm. d) Ústavy oprávněna podat fyzická nebo právnická osoba, jestliže tvrdí, že pravomocným rozhodnutím v řízení, jehož byla účastníkem, opatřením nebo jiným zásahem orgánu veřejné moci bylo porušeno její základní právo nebo svoboda zaručené ústavním pořádkem. Podle zásady subsidiarity je ústavní stížnost nepřipustná, jestliže stěžovatel nevyčerpal všechny procesní prostředky, které mu zákon k ochraně jeho práva poskytuje (§ 75 odst. 1 a § 72 odst. 3 zákona o Ústavním soudu).

16. Napadá-li stěžovatelka postup Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje, Územního odboru Hodonín, Obvodního oddělení policie Hodonín ve věcech sp. zn. KRPB-202133/ČJ-2020-060613-STA, sp. zn. KRPB 10468/TČ-2023-060613-PKL a sp. zn. KRPB-170447/PŘ-2021-060613 a postup Okresního soudu v Hodoníně ve věcech vedených pod sp. zn. 19 T 6/2020 a sp. zn. 19 T 100/2022, nelze v této části považovat ústavní stížnost za přípustnou. Stěžovatelka v petitu výslovně brojí proti postupu policejního orgánu a okresního soudu v konkrétních řízeních, nenapadá však rozhodnutí, kterými byla tato řízení završena, ani se nezmiňuje o tom, zda využila dostupných procesních prostředků k nápravě vad, k nimž mělo dojít v jejich průběhu. Ústavní soud v této části nemohl přistoupit k věcnému přezkumu napadených rozhodnutí.

17. K závěru o nepřipustnosti ústavní stížnosti Ústavní soud dospěl rovněž ve vztahu k části, v níž stěžovatelka napadá usnesení policejního orgánu o odložení věci ze dne 10. 10. 2023 č. j. KRPB-63649-42/TČ-2023-060671. Jak vyplývá z dostupného spisového materiálu, stěžovatelka proti napadenému usnesení nepodala stížnost podle § 159a odst. 7 trestního řádu,

a nevyčerpala tak všechny procesní prostředky, které jí zákon k ochraně jejího práva poskytuje. Ani v této části proto Ústavní soud nemohl ústavní stížnost přezkoumat.

18. V části napadající vyrozumění Komise k projednávání přestupků města Hodonína o odložení věci ze dne 21. 9. 2022 č. j. MUHOCJ 67058/2022 je ústavní stížnost zjevně opožděná.

19. V části týkající se vyrozumění krajského a okresního státního zastupitelství je ústavní stížnost přípustná, neboť stěžovatelka vyčerpala všechny zákonné procesní prostředky k ochraně svého práva (§ 75 odst. 1 téhož zákona *a contrario*). V nynější věci stěžovatelka žádostí podle § 157a trestního řádu žádala o ochranu svých práv dozorové státní zastupitelství a když neuspěla, obrátila se s podnětem k výkonu dohledu na státní zastupitelství dohledové. I za situace, kdy Ústavní soud nemohl pro nepřípustnost přezkoumat samotné usnesení policejního orgánu o odložení věci, musel se zabývat ústavností obou rozhodnutí státních zastupitelství, a to prizmatem práva na účinné vyšetřování, jehož ochrana je v přípravném řízení svěřena především právě státnímu zastupitelství.

20. V takto vymezené části mohl Ústavní soud přistoupit k věcnému přezkoumání ústavní stížnosti, neboť ústavní stížnost byla podána včas oprávněnou stěžovatelkou a Ústavní soud je k jejímu projednání příslušný. Stěžovatelka je právně zastoupena v souladu s § 29 až 31 zákona o Ústavním soudu.

IV.

Vyjádření účastníků řízení a vedlejšího účastníka

21. Krajské státní zastupitelství se k výzvě Ústavního soudu nevyjádřilo.

22. Státní zástupce okresního státního zastupitelství ve svém vyjádření k ústavní stížnosti označil námitky stěžovatelky za neopodstatněné. Ve věci probíhalo standardní trestní řízení podle trestněprávních předpisů, v němž bylo postupováno v souladu s českým právním řádem. Nebylo nikterak kráceno žádné z ústavních práv stěžovatelky, a ani nebylo porušeno její právo na účinné vyšetřování, neboť orgány činné v trestním řízení učinily veškeré dostupné a v daném případě efektivní kroky k řádnému objasnění věci. Státní zástupce odkázal na napadená rozhodnutí a vyrozumění včetně jejich odůvodnění, jakož i na obsah trestního spisu.

23. Policejní orgán ve svém vyjádření k ústavní stížnosti uvedl, že procesní postupy a hodnocení opatřených důkazů jsou podrobně popsány v napadeném rozhodnutí, jiné vyjádření k ústavní stížnosti nepodal.

24. Vedlejší účastník označil ústavní stížnost za nedůvodnou. Z jeho pohledu se jedná pouze o pokračování mnohaletého jednání ze strany stěžovatelky, která s vedlejším účastníkem vede spor v rámci opatrovnického řízení ohledně péče a styku s jejich nezletilou dcerou. Stěžovatelka na něj opakovaně podává četná oznámení, kterými jej chce poškodit a která jsou ze strany orgánů činných v trestním řízení odkládána či postupována do přestupkového řízení.

25. V replice stěžovatelka zdůraznila, že důvodem podání ústavní stížnosti není její snaha „vylepšit svou pozici“ v opatrovnickém řízení a znemožnit vedlejšímu účastníkovi kontakt s nezletilou dcerou. Toto tvrzení vedlejšího účastníka nemá oporu v důkazech. Stěžovatelka se naopak opakovaně snažila dceru v kontaktu s vedlejším účastníkem podporovat. Vedlejší účastník přitom kontakt s dcerou v podobě asistovaného styku odmítá. Snahy stěžovatelky o zprostředkování kontaktu vedlejší účastník opakovaně maří svým hrubým jednáním.

V.

Vlastní posouzení ústavní stížnosti

V.1 Obecná východiska

26. Ústavní soud je podle článku 83 Ústavy soudním orgánem ochrany ústavnosti. Není součástí soustavy obecných soudů (článek 91 odst. 1 Ústavy), není jím instančně nadřazen a nezasahuje do rozhodovací činnosti soudů vždy, když došlo k porušení „běžné zákonnosti nebo k jiným nesprávnostem“, ale až tehdy, představuje-li takové porušení zároveň porušení ústavně zaručeného základního práva nebo svobody [srov. např. nálezy ze dne 25. 1. 1995 sp. zn. II. ÚS 45/94 (N 5/3 SbNU 17)].

27. Ústavní soud se ve své judikatuře staví zdrženlivě k návrhům stěžovatelů, kteří cestou individuální ústavní stížnosti usilují o kasaci rozhodnutí policejního orgánu o odložení věci a navazujících rozhodnutí státních zastupitelství. Vychází z přesvědčení, že vymezení trestného činu, stíhání pachatele a jeho potrestání je zejména věcí vztahu mezi státem a pachatelem trestného činu (srov. např. usnesení ze dne 9. 4. 2019 sp. zn. II. ÚS 1417/18, ze dne 26. 2. 2019 sp. zn. II. ÚS 192/19). Proto pouze stát prostřednictvím svých orgánů rozhoduje podle pravidel trestního řízení o tom, zda byl trestný čin spáchán, kdo jej spáchal, jaký trest a popř. jaké jiné újmy na právech nebo majetku pachatele lze za jeho spáchání uložit.

28. Ústavou chráněná hmotná i procesní práva obětí trestného činu však musí být v trestním řízení respektována stejně jako ústavní pravidla a zásady, kterými stát zaručuje spravedlivý proces osobě podezřelé z jeho spáchání, jakkoli se tyto strany trestního řízení svým postavením a rolí v něm odlišují (nálezy ze dne 12. 3. 2025 sp. zn. II. ÚS 2468/24). Významným projevem ochrany lidských práv obětí trestných činů jsou garance vyplývající z práva na účinné vyšetřování. Právo na účinné vyšetřování lze z ústavněprávního hlediska vyžadovat především v případech újmy ohrožující či poškozující zpravidla nenahraditelné individuální zájmy. Plná povinnost provést účinné vyšetřování orgány veřejné moci existuje zejména u zásahů do práva na život (článek 6 Listiny a článek 2 Úmluvy), zákazu mučení a jiného špatného zacházení (článek 7 odst. 2 Listiny a článek 3 Úmluvy) a zákazu nucených prací (článek 9 Listiny a článek 4 Úmluvy) [srov. nálezy ze dne 2. 4. 2025 sp. zn. IV. ÚS 3248/24, bod 30; ze dne 16. 12. 2015 sp. zn. II. ÚS 3626/13 (N 216/79 SbNU 475), bod 23]. Povinnost účinného vyšetřování se však může vztahovat i na intenzivní zásahy do práva na soukromí (článek 7 odst. 1 a článek 10 odst. 2 Listiny a článek 8 Úmluvy).

29. Podle Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“) mohou pozitivní závazky státu chránící jednotlivce před domácím násilím s ohledem na specifika konkrétního případu vyplývat z ochrany práva na život podle článku 2 Úmluvy, zákazu mučení a špatného zacházení podle článku 3 Úmluvy a práva na soukromí podle článku 8 Úmluvy (např. rozsudek ve věci *A. proti Chorvatsku* ze dne 14. 10. 2010 č. 55164/08, bod 57). Pozitivní závazek účinného vyšetřování tvrzeného znásilnění vyplývá podle judikatury ESLP z článku 3 a 8 Úmluvy (rozsudky ve věci *M. C. proti Bulharsku* ze dne 4. 12. 2003 č. 39272/98, ve věci *Z proti České republice* ze dne 20. 6. 2024 č. 37782/21 a ve věci *Y proti České republice* ze dne 12. 12. 2024 č. 10145/22).

30. Povinnost účinného vyšetřování není bezbřehá a nastupuje v případech, ve kterých poškozený vznesl tzv. hájitelné tvrzení. Za hájitelné tvrzení je nutno považovat tvrzení, které není zcela nedůvěryhodné a nepravděpodobné, je možné i časově, je dostatečně konkrétní a v čase neměnné. Hájitelnost tvrzení nelze zaměňovat s existencí skutečností důvodně nasvědčujících tomu, že byl

spáchán trestný čin (§ 158 odst. 3 trestního řádu) [viz nálezy ze dne 2. 3. 2015 sp. zn. I. ÚS 1565/14 (N 51/76 SbNU 691), bod 55; ze dne 30. 5. 2024 sp. zn. II. ÚS 527/23, bod 43].

31. Povinnost účinného vyšetřování je procesní povinností spočívající v tzv. náležité péči, nezaručuje žádný konkrétní výsledek trestního řízení, například odsouzení potenciálního pachatele. Zaručuje „jen“ to, že orgány činné v trestním řízení budou jednat kompetentně, efektivně a vynaloží veškerou snahu, kterou lze po nich v daném konkrétním případě rozumně požadovat [srov. nálezy ze dne 10. 12. 2019 sp. zn. II. ÚS 1376/18 (N 207/97 SbNU 222), bod 35]. Povinnost státních orgánů vyšetřovat a stíhat nemůže být absolutní, neboť empirické poznatky ukazují, že mnoho trestných činů zůstává neobjasněných nebo nepotrestaných i přes rozumnou snahu orgánů státu. Obsahem této povinnosti je proto spíše zajistit, aby příslušné státní orgány jednaly kompetentně, efektivně a vynaložily veškerou snahu, kterou po nich lze rozumně vyžadovat, aby věc řádně prošetřily, objasnily a aby jejich konání bylo v obecné rovině způsobilé vyústit v potrestání odpovědných osob [srov. nálezy ze dne 12. 8. 2014 sp. zn. I. ÚS 3196/12 (N 152/74 SbNU 301)].

32. Povinností účinného vyšetřování se rozumí šetření namítaného porušení základního práva orgány činnými v trestním řízení. Vyšetřování prováděné orgány činnými v trestním řízení, včetně fáze před zahájením trestního stíhání, musí splňovat kumulativně následující požadavky. Musí být a) nezávislé a nestranné, b) rychlé, c) podrobené kontrole veřejnosti a umožňující aktivní participaci poškozeného a d) důkladné a dostatečné. Pouze za splnění těchto kumulativních podmínek bude možné označit provedené vyšetřování za účinné.

33. Požadavek důkladnosti a dostatečnosti znamená, že orgány musí přijmout přiměřená opatření a učinit potřebné kroky, jež mají k dispozici, pro zajištění důkazů o incidentu, včetně mimo jiné očitých svědectví a použití forenzních metod. Závěry šetření nesmějí být založeny na ukvapených nebo nepodložených domněnkách. Naopak musejí vycházet z důkladné, objektivní a nestranné analýzy všech relevantních skutečností. Jakékoliv nedostatky ve vyšetřování, které подрývají jeho schopnost zjistit okolnosti případu, povedou k rozporu s požadovanou mírou účinnosti vyšetřování [srov. nálezy ze dne 2. 3. 2015 sp. zn. I. ÚS 1565/14 (N 51/76 SbNU 691), bod 56]. Pro naplnění požadavku důkladnosti musí být vyšetřování schopno stanovit skutkové okolnosti případu v nejvyšší možné míře [srov. nálezy ze dne 27. 10. 2015 sp. zn. I. ÚS 860/15 (N 191/79 SbNU 161), bod 100]. Je-li skutkový stav v relevantním rozsahu zjištěn, je požadavek důkladnosti a dostatečnosti naplněn (viz nálezy ze dne 30. 5. 2024 sp. zn. II. ÚS 527/23, bod 43).

34. Z výše uvedeného vyplývá následující. Vznese-li jednotlivec hájitelné tvrzení o tom, že došlo k zásahu do některého z výše uvedených základních práv (právo na život, zákaz mučení a jiného špatného zacházení a zákaz nucených prací), případně k vysoce intenzivnímu zásahu do jeho práva na soukromí, plyne z ústavního pořádku povinnost orgánů činných v trestním řízení takové tvrzení účinně vyšetřit. Ve fázi po zahájení úkonů trestního řízení tuto povinnost naplňuje policejní orgán a dozorující státní zástupce, potažmo státní zástupce vykonávající nad ním dohled. Jsou to právě tyto orgány, jimž je v přípravném řízení svěřena důležitá úloha ochrany základních práv poškozených.

35. Ústavní soud ve své judikatuře vyložil, že není v rozporu s ústavním pořádkem, pokud o hájitelném tvrzení poškozeného negativně rozhodnou orgány státního zastupitelství, které mohou činit vlastní skutkové i právní závěry, jakož i posuzovat materiální naplnění znaků trestných činů (viz nálezy ze dne 30. 5. 2024 sp. zn. II. ÚS 527/23). Z práva na účinné vyšetřování proto nelze dovodit povinnost za všech okolností zahájit trestní stíhání podezřelého, či dokonce povinnost státního zastupitelství podat obžalobu, pouze na základě skutečnosti, že je poškozeným vzneseno hájitelné tvrzení. Lze však dovodit povinnost orgánů činných v trestním řízení ve fázi před

zahájením trestního stíhání provést důkladné a dostatečné prověření skutečností, které jsou předmětem hájitelného tvrzení. Orgány státního zastupitelství jsou vázány požadavkem zjistit skutkový stav v co nejvyšší možné míře a obstarat si pro tento účel všechny dostupné důkazy způsobily skutkový stav objasnit.

36. Naplnění požadavků účinného vyšetřování musí být dostatečně zřetelné z obsahu odůvodnění příslušného rozhodnutí, kterým se končí trestní řízení. Ústavní soud ve své judikatuře zdůraznil, že končí-li věc rozhodnutím v přípravném řízení (např. odložením věci podle § 159a odst. 1 trestního řádu), kdy stěžovatel již nemá možnost domáhat se svého práva před nezávislým a nestranným soudem, je třeba klást na odůvodnění takového rozhodnutí z hlediska práva na účinné vyšetřování v zásadě stejné požadavky jako na soudní rozhodnutí (srov. nálezy ze dne 12. 3. 2025 sp. zn. II. ÚS 2468/24; ze dne 19. 9. 2024 sp. zn. II. ÚS 1703/24). Z takového rozhodnutí musí být v první řadě patrné, zda byl naplněn požadavek důkladnosti a dostatečnosti účinného vyšetřování.

V.2 Aplikace obecných východisek na posuzovaný případ

37. V nyní posuzovaném případě stěžovatelka namítá porušení práva na účinné vyšetřování, neboť se domnívá, že orgány činné v trestním řízení nevyšetřily dostatečně jednání, kterým se měl vedlejší účastník vůči ní dopouštět domácího násilí, a to zejména ve formě násilí psychického (ponižování, urážky, výhrůžky zabitím), ekonomického a sociálního, s dílčími epizodami násilí fyzického. V rámci tvrzeného domácího násilí se měl vedlejší účastník dopustit rovněž znásilnění stěžovatelky. Vzhledem k oběma uvedeným tvrzením musí Ústavní soud posuzovat ústavní stížnost optikou článků 3 a 8 Úmluvy, resp. článku 7 odst. 1 a 2 a článku 10 odst. 2 Listiny. Tvrzení lze nepochybně považovat za hájitelná ve shora uvedeném smyslu. Stěžovatelka se v minulosti opakovaně obracela na policejní orgány v důsledku konfliktních situací ve vztahu s vedlejším účastníkem, který byl v jednom případě dokonce vykázán ze společné domácnosti a odsouzen trestním příkazem za nebezpečné vyhrožování. Tvrzení stěžovatelky o domácím násilí do tohoto kontextu zapadá, a nelze je proto považovat za zcela nedůvěryhodné, nepravděpodobné či nemožné. Psychické i fyzické násilí, kterého se měl vedlejší účastník dopouštět, popsala stěžovatelka podle podkladů ve spise zcela konkrétně a konzistentně. Pokud jde o tvrzené znásilnění, také v tomto ohledu stěžovatelka vznesla hájitelné tvrzení, které zapadá do kontextu stěžovatelkou oznamovaného domácího násilí, nelze ho označit za „osamoceně stojící tvrzení“, jak uvedl policejní orgán. Znásilnění stěžovatelka podrobně popsala ve výpovědi před policejním orgánem, její tvrzení lze považovat za dostatečně konkrétní a v čase neměnné. Důvěryhodnost a pravděpodobnost jejího tvrzení *a priori* zpochybnit nelze. Stejně tak není možné dovodit jeho časovou nemožnost.

38. Jelikož stěžovatelka vznesla hájitelné tvrzení, bylo úkolem orgánů činných v trestním řízení ochránit její základní práva provedením účinného vyšetřování a zjistit skutkový stav potřebný pro rozhodnutí o tom, zda zahájit trestní stíhání či trestní řízení ukončit.

V.2.a Trestný čin týrání osoby žijící ve společném obydlí

39. Orgány činné v trestním řízení dospěly ke shodnému závěru o tom, že jednání vedlejšího účastníka ve svém souhrnu nenaplnovalo znak týrání, a nelze je proto považovat za trestné. Z odůvodnění napadených rozhodnutí však není zřejmé, na základě jakých skutkových zjištění k danému závěru dospěly.

40. V odůvodnění usnesení o odložení věci označuje policejní orgán soužití stěžovatelky a vedlejšího účastníka za „*problematické, nesouladné, zatížené rozdílnými pohledy partnerů na společný život*“,

a dospívá k závěru, že jednání vedlejšího účastníka nenaplnilo skutkovou podstatu trestného činu týrání osoby žijící ve společném obydlí. Z odůvodnění rozhodnutí však není zřejmé, která tvrzení stěžovatelky vzal policejní orgán za prokázaná a která nikoliv (krom tvrzeného znásilnění, kde policejní orgán konstatoval důkazní nouzi). Z vyrozumění dozorové státní zástupkyně pak vyplývá, že státní zástupkyně stěžovatelce její tvrzení týkající se konkrétních projevů domácího násilí neuvěřila, neboť konstatovala, že „*z výpovědí svědků je povětšinou patrné, že podle nich šlo o obvyklé a z běžného chápání nevybočující stěžování si na partnera, běžné manželské hádky a nesouladný pohled na společný život, přičemž nikdo ze svědků neuvedl nic konkrétního*“. Shromážděné důkazy podle dozorové státní zástupkyně směřují pouze k tomu, že „*situace v rodině nebyla ideální*“. Z vyrozumění státní zástupkyně krajského státního zastupitelství lze vyčíst, že jednání popisované stěžovatelkou podle státní zástupkyně nevykazovalo vyšší stupeň hrubosti a bezcitnosti, není však zcela jasné, zda státní zástupkyně při právním posouzení vycházela z verze předkládané stěžovatelkou, či zda její tvrzení stran zažívaného psychického a fyzického násilí považovala za nevěrohodná.

41. Ani po důsledném prostudování napadených rozhodnutí není Ústavnímu soudu zřejmé, na jakých skutkových zjištěních postavily orgány činné v trestním řízení své právní závěry ohledně nenaplnění znaku týrání. Není patrné, zda akceptovaly tvrzení stěžovatelky zejména o psychickém násilí ze strany vedlejšího účastníka (neustálých vulgárních nadávkách, opakovaných výhrůžkách smrti, častém ponižování v souvislosti s jejím fyzickým vzhledem, rodičovskými kompetencemi, péčí o domácnost, atd.), jakož o dílčích situacích fyzického násilí, a dalších projevech násilí oznamovaných stěžovatelkou. Jelikož není zřejmé, jak orgány činné v trestním řízení hodnotily výpověď stěžovatelky a jaká skutková zjištění na základě provedených důkazů přijaly, nelze ani jakkoliv hodnotit, zda z nich vyvodily adekvátní právní závěry.

42. Již nejistota ohledně toho, na jakých skutkových zjištěních orgány činné v trestním řízení vystavěly své právní závěry, svědčí o tom, že napadená vyrozumění nenaplnují požadavky na odůvodnění rozhodnutí, kterým se končí věc v přípravném řízení, kdy stěžovatelka nemá možnost domáhat se svého práva před nezávislým a nestranným soudem (ve smyslu výše zmíněných nálezů sp. zn. II. ÚS 2468/24, sp. zn. II. ÚS 1703/24). Jsou-li na odůvodnění těchto rozhodnutí státních zastupitelství kladeny v zásadě stejné požadavky jako na odůvodnění rozhodnutí soudů, je nezbytné, aby z nich byly seznatelné úvahy stran hodnocení provedených důkazů, aby v nich byla jednoznačně ukotvena dosažená skutková zjištění a vysvětleny úvahy vedoucí k přijatým právním závěrům. Tyto požadavky napadená rozhodnutí nenaplnují.

43. Pokud orgány činné v trestním řízení neuvěřily skutkovým tvrzením stěžovatelky týkajícím se popisovaného domácího násilí, bylo jejich povinností tento závěr řádně odůvodnit, případně k objasnění skutkových okolností a věrohodnosti stěžovatelky obstatat další důkazy tak, aby bylo učiněno zadost požadavkům práva na účinné vyšetřování. Pokud naopak orgány činné v trestním řízení dospěly k závěru o nenaplnění znaku týrání i za situace, kdy by přijaly skutková tvrzení stěžovatelky, bylo jejich povinností stěžovatelce řádně vysvětlit, proč nelze jí popisované jednání podřadit pod pojem „týrání“ ve smyslu skutkové podstaty prověřovaného trestného činu.

44. Podle konstantní judikatury Nejvyššího soudu se týráním rozumí zlé nakládání s osobou blízkou nebo jinou osobou žijící s pachatelem ve společně obývaném bytě nebo domě vyznačující se vyšším stupněm hrubosti a bezcitnosti a určitou trvalostí, přičemž dosahuje takové intenzity, aby bylo způsobilé vyvolat stav, který pociťuje postižená osoba jako těžké příkoří, resp. psychické nebo i fyzické útrapy (usnesení ze dne 14. 9. 2005 sp. zn. 3 Tdo 1160/2005). Za relevantní pro naplnění znaku „týrání“ je možné považovat mimo jiné psychické násilí, například vulgární nadávky, ponižování, vyhrožování, podezřívání z nevěry, neustálé vyvolávání hádek nebo kontrola každého pohybu poškozené osoby (srov. usnesení ze dne 17. 12. 2013 sp. zn. 4 Tdo 1219/2013), kontrola telefonních kontaktů poškozené osoby, odepírání spánku poškozené osoby, zákaz

vykonávat osobní hygienu, za psychické násilí judikatura považuje i situace, kdy nezletilé děti jsou po určitou dobu vystavovány psychickému a fyzickému násilí, kterého se otec dětí dopouští na jejich matce (srov. usnesení ze dne 5. 3. 2020 sp. zn. 3 Tdo 1195/2019).

45. Závěr o naplnění znaku týrání musí být založen na pečlivém zvážení intenzity a trvalosti prověřovaného jednání tak, aby se mimo dosah trestněprávního postihu neocitla taková jednání, jimiž by docházelo k závažným zásahům do základních práv poškozených. Na druhou stranu však nelze naplnění znaku týrání spatřovat ve všech případech konfliktů v rámci rodinných vztahů. Jak ve své judikatuře konstatoval Nejvyšší soud, trestní právo jako nejrobustnější prostředek ingerence státu není určeno k postihu domácího násilí ve všech jeho formách a projevech, ale má poskytovat nezbytnou ochranu tam, kde jsou intenzivním a velmi citelným způsobem dotčeny zájmy chráněné trestními zákony. Z toho vyplývá, že okruh skutkových okolností, které naplňují zákonné znaky trestných činů souvisejících s rodinnými vztahy, je třeba hledat v okolnostech vykazujících výrazně vyšší míru závažnosti nad rámec obvyklých neshod, rozmíšek, slovních a fyzických napadení, urážek, výhrůžek, schválností apod. (rozsudek ze dne 25. 6. 2024 sp. zn. 8 Tdo 412/2024).

46. Konkrétní posouzení toho, zda v posuzovaném případě došlo k naplnění znaku týrání ve smyslu skutkové podstaty trestného činu uvedeného v § 199 trestního zákoníku, je úkolem orgánů činných v trestním řízení. Musí být založeno na jasně ukotvených skutkových zjištěních ohledně intenzity a trvalosti prověřovaného jednání, jakož i jeho způsobilosti vyvolat stav, který postižená osoba pociťuje jako těžké příkoří. Hodnocení důkazů, jakož i na ně navazující právní úvahy musí být v rozhodování orgánů činných v trestním řízení náležitě odůvodněny tak, aby bylo zřejmé, že orgány veřejné moci dostaly svým závazkům plynoucím z práva na účinné vyšetřování.

47. Na prověřované jednání musí být nahlíženo jako na celek, a to za respektování zásady *ne bis in idem*. Zlehčování významu trestního příkazu za nebezpečné vyhrožování z roku 2019, které obsahuje rozhodnutí okresního státního zastupitelství (str. 2), Ústavní soud považuje za nepřipadné a svědčící o tom, že orgány činné v trestním řízení nepřihlédly ke stěžovatelčiným tvrzením s plnou vážností ochrany jejich základních práv.

48. Závěrem této části Ústavní soud zdůrazňuje, že se orgány činné v trestním řízení musejí vyvarovat bagatelizaci stěžovatelčiných tvrzení s odkazem na „kulturní rozdíly“ v jejím vztahu s vedlejším účastníkem. I v kulturně rozdílných rodinách může docházet k domácímu násilí. V případech domácího násilí (ať je shledáno naplnění znaku týrání či nikoliv) musí orgány činné v trestním řízení vždy dbát na to, aby se vyhnuly nevhodnému zlehčování tvrzení osoby, která je takovým násilím postižena.

V.2.b Trestný čin znásilnění

49. Jak Ústavní soud zdůraznil výše, aby bylo možné označit vyšetřování za důkladné a dostatečné ve smyslu požadavků na účinné vyšetřování, musí být skutkové okolnosti případu zjištěny v nejvyšší možné míře. Z napadených rozhodnutí lze jednoznačně dovodit, že orgány činné v trestním řízení nepřijaly stěžovatelčino tvrzení týkající se údajného znásilnění. V tomto ohledu orgány činné v trestním řízení přímo označily výpověď stěžovatelky jako nevěrohodnou, a to pro nedostatek dalších důkazů, aniž však dostatečně odůvodnily, proč další dokazování nemůže být účelné či jiné důkazy již nejsou dostupné. Ústavní soud má za to, že paušální označení stěžovatelčina tvrzení za nevěrohodné nelze akceptovat. V případě vznesení hájitelného tvrzení o natolik závažném zásahu do základních práv nelze toto tvrzení odbýt pouhým konstatováním o důkazní nouzi, a to za situace, kdy odůvodnění rozhodnutí státních zastupitelství dostatečně přesvědčivě neobjasňuje, zda byly vyčerpány všechny dostupné důkazní prostředky k objasnění skutkového stavu věci.

50. Ve vztahu k oběma prověřovaným trestným činům (týrání osoby žijící ve společném obydlí, znásilnění) lze v obecné rovině konstatovat, že výpověď poškozené osoby bude zpravidla stěžejním důkazem o vině. Jak opakovaně judikuje Nejvyšší soud, v českém trestním právu neplatí zásada „*unus testis nullus testis*“ (jeden svědek žádný svědek) a v situaci tzv. tvrzení proti tvrzení se proto zvyšují nároky na pečlivé hodnocení provedených důkazů ze strany trestních soudů (srov. usnesení ze dne 13. 11. 2019 sp. zn. 7 Tdo 1307/2019, ze dne 26. 10. 2022 sp. zn. 8 Tdo 939/2022 a sp. zn. 8 Tdo 976/2022, ze dne 28. 2. 2023 sp. zn. 8 Tdo 126/2023). S ohledem na požadavky vyplývající z práva na účinné vyšetřování zásahů do základních práv lze také v přípravném řízení konstatovat, že v situaci tzv. tvrzení proti tvrzení je povinností orgánů činných v trestním řízení obzvláště pečlivě hodnotit získané důkazy a zvažovat, zda lze pro řádné zjištění skutkového stavu obstarat důkazy další. Pokud další důkazy způsobilé objasnit skutkový stav zajistit nelze, je povinností orgánů činných v trestním řízení tuto skutečnost vysvětlit v odůvodnění rozhodnutí, kterým se trestní řízení končí.

51. Ačkoliv stěžovatelka vznesla hájitelné tvrzení o tom, že ze strany vedlejšího účastníka došlo k jejímu znásilnění, orgány činné v trestním řízení se odkázaly na důkazní nouzi, přestože neprovedly veškeré dostupné důkazy (především znalecká posuzování stěžovatelky či vedlejšího účastníka, na jejichž absenci stěžovatelka poukazovala), ani nezdůvodnily, proč by provedení takových důkazů nebylo způsobilé přispět k objasnění skutkového stavu věci. To i přesto, že v pochybnostech o věrohodnosti stěžovatelky či o zdravotních následcích jí popisovaného jednání přitom bylo a je v kompetenci orgánů činných v trestním řízení zejména vyžádání znaleckých posudků. Napadená rozhodnutí postrádají řádné odůvodnění, na jehož základě by bylo možno konstatovat, že bylo provedeno důkladné a dostatečné vyšetřování.

52. Řádné odůvodnění rozhodnutí, kterým je poškozený informován o výsledku přezkumu postupu policejního orgánu, jímž došlo k odložení trestní věci podle § 159a odst. 1 trestního řádu, má svůj význam z hlediska ochrany práva na účinné vyšetřování zásahů do základních práv. Důležité je ale i proto, aby reakce státní orgánů na tvrzení ohledně sexuálního násilí byla pro postiženou osobu jasná, srozumitelná a přesvědčivá. To v nynějším případě naplněno nebylo. Aniž by Ústavní soud dovodil, že konkrétní slovní vyjádření uvedená v odůvodnění napadených rozhodnutí sama o sobě porušují povinnost předcházet sekundární viktimizaci obětí trestných činů (jak namítá stěžovatelka), dospěl k závěru, že odůvodnění těchto rozhodnutí nejsou dostatečná z hlediska povinnosti účinného vyšetřování zásahu do základních práv podle článků 3 a 8 Úmluvy, článku 7 odst. 1 a 2 a článku 10 odst. 2 Listiny.

VI. Závěr

53. Ústavní soud shrnuje, že stěžovatelka vznesla hájitelné tvrzení o zažívaném domácím násilí a znásilnění ze strany vedlejšího účastníka, proto státu vznikla povinnost provést účinné vyšetřování. Příslušné orgány činné v trestním řízení však v uvedené části nevyvinuly dostatečnou snahu věc objasnit, a jejich postup proto nedostal požadavku důkladnosti a dostatečnosti vyšetřování. Ze všech výše uvedených důvodů dospěl Ústavní soud k závěru, že napadená rozhodnutí okresního a krajského zastupitelství jsou v rozporu s požadavky práva na účinné vyšetřování vyplývajících z článků 3 a 8 Úmluvy, článku 7 odst. 1 a 2 a článku 10 odst. 2 Listiny. Ústavní soud proto podle § 82 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu vyhověl ústavní stížnosti stěžovatelky v části týkající se rozhodnutí okresního a státního zastupitelství a obě napadená rozhodnutí podle § 82 odst. 3 písm. a) zákona o Ústavním soudu zrušil.

54. Ústavní soud tímto nálezem nepředjímá skutkové ani právní závěry orgánů činných v trestním řízení týkající se naplnění skutkových podstat zmiňovaných trestných činů. Úkolem okresního státního zastupitelství nyní bude znovu rozhodnout o žádosti stěžovatelky o přezkum postupu policejního orgánu podle § 157a trestního řádu tak, aby byl naplněn požadavek důkladnosti a dostatečnosti vyšetřování v posuzované trestní věci ve smyslu shora uvedených závěrů.

55. V části týkající se postupu Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje, Územního odboru Hodonín, Obvodního oddělení policie Hodonín ve věcech sp. zn. KRPB-202133/ČJ-2020-060613-STA, sp. zn. KRPB 10468/TČ-2023-060613-PKL a sp. zn. KRPB-170447/PŘ-2021-060613 a postupu Okresního soudu v Hodoníně ve věcech vedených pod sp. zn. 19 T 6/2020 a sp. zn. 19 T 100/2022, jakož i v části napadající usnesení policejního orgánu o odložení věci ze dne 10. 10. 2023 č. j. KRPB-63649-42/TČ-2023-060671, Ústavní soud ústavní stížnost odmítl jako nepřipustnou podle § 43 odst. 1 písm. e) zákona o Ústavním soudu.

56. V části napadající vyrozumění Komise k projednávání přestupků města Hodonína o odložení věci ze dne 21. 9. 2022 č. j. MUHOCJ 67058/2022 Ústavní soud odmítl ústavní stížnost jako opožděnou podle § 43 odst. 1 písm. b) zákona o Ústavním soudu.

Poučení: Proti rozhodnutí Ústavního soudu se nelze odvolat.

V Brně dne 21. ledna 2026

Daniela Zemanová
předsedkyně senátu